ק שם (פא:) מֵימָרָא דְּרַב הוּנָא. ר שם בְּגֶמָרָא. ש בֵּיצָה ל״ב (ע״ב) מֵימְרָה דְּרַב נַחְמָן.

(ו) כֻּלָּהּ בַּגּוּף: ט [ק] אָסוּר לִפָּנוֹת (כד) * בְּשַׁבָּה (ז) נִיר בְּשַׁבָּת, שֶׁמָּא יָבֹא לְאַשְׁווּיֵי גֻּמּוֹת, * [ר]וְאִם הָיָה שָׁדֵה חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁדֶּשׁ נִירוֹ וּמְקַלְקֵל: י (כה) [ש]אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת שֶׁמְּצַדְּדִין אוֹתָן כְּמִין מוֹשָׁב חָלוּל וְיוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם בַּשָּׂדוֹת בְּמָקוֹם הַמְיֻחָד לְבֵית הַכִּסֵּא, מֻתָּר (ח) (כו) לְצַדְּדָן, וְאַף עַל גַּב דִּבְנָיָן עֲרַאי הוּא, לֹא גָּזְרוּ בֵּהּ רַבָּנָן מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת:

שִׁיג טַלְטוּל דֶּלֶת וְחַלּוֹן וְהַמַּנְעוּל בְּשַׁבָּת. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א שַׁבָּת קכ״ה (ע״ב) בַּמִּשְׁנָה וְכִתְקִים, וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ רַב אַבָּא שָׁם קכ״ו (ע״א). ב תּוֹסְפוֹת שָׁם (ד״ה כיון) וְהָרַב הַמַּגִּיד בְּסוֹף פֶּרֶק כ״ב (ה״ל). ג שָׁם בְּבָרַיְתָא וּכְרִבְקָן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. ד שָׁם (ע״ב) וּכְרַבִּי יוֹחָנָן. ה שָׁם בְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (ד״ה וכ״ת).

א (ו) [א] [א]פְּקָק הַחַלּוֹן, כְּגוֹן לוּחַ אוֹ שְׁאָר כָּל דָּבָר שֶׁסּוֹתְמִין בּוֹ הַחַלּוֹן, יְכוֹלִים לְסָתְמוֹ * אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ קָשׁוּר (כ) * וְלֹא אָמְרִינַן דְּהָוֵי כְּמוֹסִיף עַל הַבִּנְיָן, (ג) * [ב]וְהוּא שֶׁיַּחְשֹׁב עָלָיו * מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְסָתְמוֹ בּוֹ. (ג) [ג]וְקָנָה (ד) שֶׁהִתְקִינוּ לִהְיוֹת נוֹעֵל בּוֹ, (ה) אֵין צָרִיךְ שֶׁיִּקְשָׁרֶנּוּ בַּדֶּלֶת, [ד]וּמִכָּל מָקוֹם דְּמֵי לִבְנָיָן יוֹתֵר מִפְּקָק הַחַלּוֹן וְלֹא סַגִּי בְּמַחֲשָׁבָה שֶׁיַּחְשֹׁב עָלָיו מֵאֶתְמוֹל וְצָרִיךְ (ו) שֶׁיְּתַקְּנֶנּוּ לְכָךְ, [ה]לְרַשׁ״י, הַיְנוּ שֶׁיְּתַקְּנֶנּוּ לְשֵׁם כְּלִי שֶׁיְּהֵא רָאוּי לְשׁוּם תַּשְׁמִישׁ, * שֶׁיְּהֵא רָאוּי לְהַפֵּךְ בּוֹ זֵיתִים אוֹ לִפְצֹעַ בּוֹ אֱגוֹזִים,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] פְּקָק. עַיִן בְּאֵר הַיטֵב (ד״ה פקק). וְכָתַב בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק״א) שֶׁכְּשׁוּת בֵּית יְהוּדָה חֹלֶק ב׳ סִימָן (כ״ט) [ק״ט] הַסְּכִים לְהַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״א). גַּם כָּתַב דְּצִירִים וּמַנְעוּלִים שֶׁל בָּרְזֶל שֶׁבִּפְקָק הַחַלּוֹן חֲשִׁיבִי כִּמְחֻבָּר, דְּלֹא כְּטַ״ז (ס״ז סי׳ שנא סק״ג), וְשָׁכֵן הַסְּכִימוּ בִּקְנִים מֵאִירוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן (צ״ג) [צ״ד] וּדְבַר שְׁמוּאֵל סִימָן רכ״ג כוֹ׳ עַיֵּן שָׁם:

אַבְרָהָם (סק״י) [וּכְסָפָר אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יז) פּוֹסֵק דְּמֻתָּר מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, דְּמִשָּׁם לֹא מַשְׁמַע מִידִי, וְכֵן כָּתַב הַלְּבוּשׁ (סי׳ שסו ס״ז) וְכֵן מִשְׁמַע בְּטוּר סִימָן שט״ז]:

א (ו) פְּקָק. וַאֲפִלּוּ עַל אַרְבָּה שָׁבְּגַג שָׁרֵי, דְּמוֹסִיף עַל אֹהֶל עַרְאִי שָׁרֵי, תּוֹסְפוֹת (קכה: ד״ה הכל). הָרַ״י הַלֵּוִי (כלל ה סי׳ לד) פָּסַק דְּקֹדֶם שְׁימּוּת הַמַּת מֻתָּר לִסְתֹּם הַחַלּוֹן שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס הַטֻּמְאָה לַבַּיִת, אֲבָל אַחַר מִיתָתוֹ אָסוּר לִסְתֹּמוֹ דְּהָוֵי כְּמִתְקַן, וְרַעַת הַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) לְהַתִּיר אֲפִלּוּ אַחַר שָׁמַת, עַיֵּן שָׁם. וְלוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לִסְתֹּמוֹ הֲרֵי שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת עַיֵּן סִימָן ש״ז סָעִיף ה׳. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת מַהֲרִי״ל סִימָן (ס״ט) [ס״ה]: (ג) וְקָנָה. שְׁתָּחְבוּ אֵצֶל הַדֶּלֶת בְּכֹתֶל דְּמֵי לְגַנֵּר קְצָת, אֲבָל קָנָה

בֵּאוּר הֲלָכָה

דְּעָדִיף יוֹתֵר לְקַנֵּחַ בְּצְרוֹר אַף שֶׁהוּא מְקֻצֶּה, מִלְּקַנְּחַ בְּחֶרֶס אַף שֶׁיֵּשׁ עָלָיו תּוֹרַת כֵּלִי:

ט * **בְּשָׂדֶה נִיר וְכוּ׳.** [א]עַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ג) שֶׁכָּתַב דְּהוּא חֲרִישָׁה רִאשׁוֹנָה וְעוֹמֵד לִזְרִיעָה, וְהוּא מִפְּרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם בַּגְּמָרָא (פא: ד״ה בשלה). וּמִשְּׁמַע דִּבְסִתָם שָׂדֶה שֶׁלֹּא נֶחְרַשׁ עֲדַיִן אוֹ בַּחֲרִישָׁה שְׁנִיָּה שֶׁלְּאַחַר הֶזִּרְעָה, לֹא חִישִׁינַן לְאַשְׁווּיֵי גֻּמּוֹת. וְאַף דְּעָצֵם אִסּוּר אַשְׁווּיֵי גֻּמּוֹת שֵׁיךְ בְּכָל גַּוְנֵי [דְּלֹא נִזְכַּר בְּשׁוּם מָקוֹם בְּגֶמָרָא וּפוֹסְקִים נִפְקָא מִנָּהּ בְּזֶה], מִכָּל מָקוֹם לֹא גָּזְרוּ שֶׁמָּא יָבוֹא לְהַשְׁווֹת גַּמּוֹת רַק בְּשָׂדֶה נִיר, וְהַטַּעַם לִי שֶׁזֶּהוּ כְּדִנְּתָנִי הַפֵּרוֹת בְּמַשְׁבְּצוֹת וְזֶהוּ סָעִיף רִאשׁוֹנָה מִצּוּי בָּהּ רַבִּים, וְנִרְאֶה לִי פְּשׁוּטִים מְקֻשִּׁים מְאֹד:

קָטָן ג׳, דְּאִי לָאו הָכִי דִּבְרֵיהֶן מְקֻשָּׁים מְאֹד:

* **וְאִם הָיָה וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז שם) דְּבְשָׂדֶה חֲבֵרוֹ אָסוּר גַּם בַּחֲרִישָׁה שְׁנִיָּה שֶׁלְּאַחַר הֶזִּרְעָה, וּבְכֻבָּא קַמָּא דַּף פ״א עַמּוּד ב׳ מְשְׁמַע דְּתַלּוּי בִּירִידַת הַטַּל, עַיֵּן שָׁם:

א * **אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ קָשׁוּר.** וּבְקָשׁוּר אֵין צָרִיךְ אֲפִלּוּ מַחֲשָׁבָה. פ״ח (סק״א) וְאַלִּיָּה רַבָּה (סק״א):

* **וְלֹא אָמְרִינַן וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב), וְאִם אֵינוֹ עוֹמֵד לִפְתֹּחַ אֶלָּא לְעִתִּים רְחוּקוֹת, אָסוּר, כְּמוֹסִיף עַל אֹהֶל קָבוּעַ, כֵּן כָּתְבוּ הַמְּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ז׳ וְהַפְּרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ג), וְעַל כֵּן בְּעֵינַן שֶׁיְּהֵא הַפְּקָק קָשׁוּר וְתָלוּי מִבְּעוֹד יוֹם:

* **וְהוּא שֶׁיַּחְשֹׁב וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה פקק) דְּכֵן הוּא מִסְקָנַת הָרֹא״שׁ (פי״ז סי׳ ח), וּדְלָא כְּהָרַ״ן (מט: ד״ה בין) דְּבָעֵי שֶׁיִּהְיֶה תּוֹרַת כֵּלִי כְּמוֹ בְּקָנֶה לְקַמָּה. אֲמְנָם מְצֻאתִי דְּהָרַבָּה רִאשׁוֹנִים סְבִירָא לְהוּ כְּוָתֵיהּ, הֲלֹא הֵמָּה הָרַמְבַּ״ן בְּמִלְחָמוֹת (מט. ד״ה כתב) וְהָרַשְׁבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (קכו: ד״ה ואמר) בְּמִסְקָנָתוֹ וְהָרֹא״שׁ בְּסֵפֶר יְרֵאִים שְׁלוֹ (סי׳ רעד), [ב]וְעַל כֵּן צָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:

* **מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְסָתְמוֹ בּוֹ.** הַיְנוּ דְּכֵיוָן דְּהֵכִינוֹ לְכָךְ לַיְלֵית בֵּהּ אִסּוּר טַלְטוּל, וּבְלֹאו הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם טַלְטוּל, אֲבָל מִשּׁוּם מִבְנֶה לֹא שַׁיָּךְ בִּפְקָק הַחַלּוֹן כְּלָל, כֵּן כָּתַב הַב״ח (ס״א) וְכֵן הָפְרִי מְגַדִּים (מש״ז ריש הסימן). וְלִפְלִי זֶה מַה שֶּׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְסָתְמוֹ בּוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין. אִם הַכִּין בְּמַחֲשָׁבָה לְאֵיזֶה דָּבָר שֶׁיִּהְיֶה, סַגִּי, וְכֵן בְּאֵר הַפְּרִי מְגַדִּים (שם) [וְכָתַב: עוֹד, דְּאִם הוּא כְּלִי אַף אִם הוּא כְּלִי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר, כְּגוֹן דַּף שֶׁעוֹרְכִין עָלָיו, דְּהוּא מֻתָּר לְצָרְכּוֹ גּוּפוֹ, תּוֹ אֵין צָרִיךְ אֲפִלּוּ מַחֲשָׁבָה]. וְכֵן מִשְׁמַע בְּהָרַא״שׁ (שם) [ד]דְּהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם אִסּוּר טַלְטוּל, וּבְבַאוּר הַגְּרַ״א כָּתַב, דְּטַעַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הוּא קְרִישׁ״י (קכה: ד״ה שאין) דְּאִי לָאו הָכִי נִרְאֶה כְּמוֹסִיף עַל הַבִּנְיָן:

* **שֶׁיְּהֵא רָאוּי לְהַפֵּךְ בּוֹ וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ אִם יֵחַד רַק לָזֶה, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּלֹא מִקְרֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לִבְלַע מַרְגָּלִית אוֹ זָהָב וְלִצְאת בּוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים: **ט** (כד) **בְּשָׂדֶה נִיר וְכוּ׳.** הִיא שָׂדֶה (כו) שֶׁנֶּחֱרְשָׁת וְעוֹמֶדֶת לִזְרִיעָה וּמְצוּי בָּהּ אָז עַל יְדֵי הַחֲרִישָׁה רְגָבִים וְגֻמּוֹת, וְעַל כֵּן חִישִׁינַן שֶׁמָּא בְּעֵת שֶׁיִּפָּנֶה יִשְׁכַּח וְיִטֹּל מֵהָרְגָבִים שֶׁלְּפָנָיו וְיִשְׁלִיךְ לִמְקוֹם הַגֻּמּוֹת, וְאָמְרִינַן הָיְתָה לוֹ גֻּמָּא וּטְמָמָהּ גַּבְשׁוּשִׁית וְנִטְלָהּ בְּבֵית חֵיבֹ מִשּׁוּם בּוֹנֶה [שֶׁמְּתַקֵּן הַבַּיִת בְּכָךְ], בְּשָׂדֶה חֵיבֹ מִשּׁוּם חוֹרֵשׁ [שֶׁהֲרֵי הִשְׁוָה בָּזֶה אֶת פְּנֵי הַקַּרְקַע וְיִהְיֶה טוֹב לִזְרִיעָה]: י (כה) **אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת וְכוּ׳.** יֵשׁ אוֹמְרִים (כמ) דְּוַקָּא אִם הָיוּ הָאֲבָנִים מוּכָנִים מִכְּבָר לָזֶה, דְּאִי לָאו הָכִי לֹא הֻתַּר אִסּוּר מְקֻצֶּה בִּשְׁבִיל זֶה, דְּלֹא מְצִינוּ שֶׁהֻתַּר אֶלָּא לְקִנּוּחַ: (כו) **לְצַדְּדָן.** הַיְנוּ לְהַעֲמִיד הַדְּפָנוֹת שֶׁמִּכָּאן וּמִכָּאן. אֲבָל לְהַנִּיחַ אֶבֶן לְמַעְלָה עַל שְׁתֵּיהֶן אָסוּר מִשּׁוּם אֹהֶל, אַף דְּאֹהֶל עֲרַאי הוּא, כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י), אֲבָל הָאַלִּיָּה רַבָּה (ס״ק יז) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יא) [ב]מַתִּירִין גַּם בָּזֶה:

א (א) **פְּקָק הַחַלּוֹן.** וַאֲפִלּוּ (ו) עַל אַרְבָּה שָׁבְּגַג שָׁרֵי, וְאֵינוֹ נֶחְשָׁב לְאֹהֶל, דְּהָאֹהֶל כְּבָר עָשׂוּי וּכְשֶׁפּוֹקְקוֹ אֵינוֹ אֶלָּא מוֹסִיף עַל הָאֹהֶל דְּהֵינוּ שֶׁמְּכַסֶּה הֶחָלָל שֶׁהָיָה בְּאֹהֶל, וְגַם הוּא עֲרַאי. הָרַ״י הַלֵּוִי (כלל ה סי׳ לד) כָּתַב, דְּהָא דְּאִיתָא בַּשַּׁ״ס (קנד:) שֶׁפָּקְקוּ אֶת הַחַלּוֹן בְּשַׁבָּת מִפְּנֵי הַמַּת שֶׁלֹּא יִכָּנֵס הַטֻּמְאָה לַבַּיִת וְיִטַּמְּאוּ הַכֵּלִים, הַיְנוּ דַּוְקָא קֹדֶם שְׁימּוּת הַמַּת דְּלֹא הָוֵי אֶלָּא תּוֹסֶפֶת אֹהֶל עֲרַאי וְגַם לֹא מִקְרֵי מְתַקֵּן עֲדַיִן, אֲבָל לְאַחַר מִיתָתוֹ לֹא מִקְרֵי מְתַקֵּן, דְּהַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בְּתוֹכוֹ כְּבָר נִטְמְאוּ, וְאֵינוֹ מוֹעִיל אֶלָּא לְהַבָּא שֶׁלֹּא יִטַּמְּאוּ כָּל אֲשֶׁר יִהְיֶה אַחַר כָּךְ בַּבַּיִת, וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״א) מְצַדֵּד כְּהַמְּגֵן אַבְרָהָם, וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״א): (ב) **וְלֹא אָמְרִינַן וְכוּ׳.** כֵּיוָן שֶׁדַּרְכּוֹ בְּכָךְ לִפְתֹּחַ וְלִסְגֹּר תָּמִיד, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ולא): (ג) **וְהוּא שֶׁיַּחְשֹׁב וְכוּ׳.** וְזֶה מִהֲנֵי אֲפִלּוּ אִם לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ עֲדַיִן מֵעוֹלָם לָזֶה, (ג) וְכָל שֶׁכֵּן אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ מִכְּבָר אֲפִלּוּ רַק־פַּעַם אַחַת דִּכְבָר יָרְדָה עֲלֵיהֶם תּוֹרַת כֵּלִי, וְלֹא צָרִיךְ תּוּ אֲפִלּוּ מַחֲשָׁבָה. וְדַע, דְּהָא דְּכָעֵינַן דַּעְתּוֹ עַל מֵעֶרֶב שַׁבָּת הֵינוּ דַּוְקָא בִּדְבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְבַטְּלוֹ שָׁם, אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְבַטְּלוֹ לְעוֹלָם אֶלָּא לִפְעָמִים כְּגוֹן בֶּגֶד וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, מֻתָּר לִסְתֹּם בּוֹ אֲפִלּוּ לֹא הָיָה דַּעְתּוֹ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת [חַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל לט ס״ט)]: (ד) **שֶׁהִתְקִינוּ וְכוּ׳.** הֵינוּ (ג) שְׁתּוֹחֲבוֹ אֵצֶל הַדֶּלֶת בְּכֹתֶל וְלֹא [ז] שֶׁסּוֹגֵר בּוֹ אֶת הַמְּסֹגֶרֶת אוֹ אֶת שְׁנֵי חֲצָאֵי דֶּלֶת], וְעַל כֵּן דְּמֵי מְקַצָּת לְגַנֵּר הַמְבֹאָר לְקַמָּה דִּלְא מְהֲנֵי לֵהּ מַחֲשָׁבָה: (ה) **אֵין צָרִיךְ שֶׁיְּקַשְּׁרֶנּוּ וְכוּ׳.** צָרִיךְ לוֹמַר נַמִּי אֵין צָרִיךְ וְכוּ׳: (ו) **שֶׁיְּתַקְּנֶנּוּ לְכָךְ.** (ה) הַיְנוּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ט (כמ) רַשׁ״י (פא: ד״ה בשדה) וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ס״ק בשדה); י (כמ) רַשׁ״ל בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (ביצה פ״ד סי׳ טו ד״ה מתני׳) וְהֶבְיאוֹ בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק טז) וּרְאֵיָתוֹ, מִדְּקָאָמַר הַגְּמָרָא (ביצה לב:) אֲבָנִים שֶׁל בֵּית הַכִּסֵּא, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י שָׁם בְּבֵיצָה (ד״ה אבנים), אֵין הֶכְרֵחַ לָזֶה:

א (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ג) כֵּן מוּכָח מַהֲרִ״ן (מט: ד״ה ומסתברא), וְטַעַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְדִינָא כְּוָתֵיהּ לְעִיל בְּסִימָן ש״ח סָעִיף י׳: (ד) פְּרִי מְגַדִּים (סק״ב): (ה) בַּ״ח (ס״ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** וּבְשוּ״ע הָרַב (סִ״ד) לֹא הֶעְתִּיק אֶת דִּבְרֵי הַט״ז. **ב]** וּבְשוּ״ע הָרַב (סט״ו) כָּתַב: וּמִ״מ לְעִנְיַן כְּמִין אֹהֶל עִם גַּג אָסוּר אַע״פ שֶׁהוּא אֹהֶל אַרְעִי. **ג]** וּבְשוּ״ע הָרַב (ס״א) הַתִּיר בְּמַחְשָׁבָה בִּלְבַד. **ד]** וְכֵן כָּתַב בְּשוּ״ע הָרַב (ס״א).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ז) וּלְרַבָּנוּ תָּם [ו]אֵין צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא רָאוּי לְדָבָר אַחֵר, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁתִּקְּנוּ וְעָשָׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה וְהֻכְשַׁר לְכָךְ, סַגִּי. הַגָּהּ: (ח) וּמִקְרֵי (ט) עַל יְדֵי כָּךְ כְּלִי שְׁמַלַּאכְתּוֹ לְהִתֵּר, (י) וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן ש"ח סָעִיף (ב') [ד'] (בית יוסף (ד"ה פקק המלנן) והרמב"ם (פכ"ו ה"ז)). [ז]וְנָגַר שֶׁהוּא יָתֵד שֶׁנּוֹעֲלִים בּוֹ וְתוֹחֲבִין אוֹתוֹ בָּאַסְקֻפָּה לְמַטָּה וְדוֹמֶה טְפֵי (יא) לִבְנָיָן, לֹא סַגִּי בְּהָכִי * וְאֵין נוֹעֲלִים בּוֹ אֶלָּא אִם כֵּן * יֵשׁ קָשׁוּר. וְכֵיצַד יְהֵא קָשׁוּר, * אִם יֵשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא דְּהַיְנוּ שֶׁהוּא עָב בְּאֶחָד מֵהָרָאשִׁים וְרָאוּי לְכְתֹּשׁ בּוֹ (יב) שָׁדוֹמֶה לִכְלִי, סַגִּי אֲפִלּוּ אִם קָשׁוּר (יג) * בְּחָבֵל דַּק שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לִהְיוֹת נָטֶל (יד) בּוֹ, (טו) [ח]וַאֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ קָשׁוּר בַּדָּלֶת עַצְמוֹ אֶלָּא (טז) בִּבְרִיחַ הַדֶּלֶת, [ט]וַאֲפִלּוּ אִם הַחֶבֶל אָרֹךְ וְאֵינוֹ תָּלוּי כְּלָל בָּאֲוִיר אֶלָּא כֻּלּוֹ מֻנָּח בָּאָרֶץ. (יז) [י]וְאִם אֵין בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא, אִם הוּא קָשׁוּר בַּדָּלֶת עַצְמָהּ, סַגִּי אֲפִלּוּ בְּחָבֵל דַּק שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לִנָּטֵל בּוֹ וַאֲפִלּוּ כֻּלּוֹ מֻנָּח בָּאָרֶץ, וְאִם אֵינוֹ קָשׁוּר בַּדָּלֶת אֶלָּא בַּבְּרִיחַ, צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא (יח) הַקֶּשֶׁר אֲמִיץ שֶׁיְּהֵא רָאוּי לִנָּטֵל בּוֹ, וַאֲפִלּוּ הָכִי אֵין צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא תָּלוּי, אֶלָּא אֲפִלּוּ כֻּלּוֹ מֻנָּח בָּאָרֶץ מַתָּר, (יט) שֶׁאֵין אָסוּר אֶלָּא כְּשֶׁשָּׁמְטוֹ וּמַנִּיחוֹ בְּקֶרֶן זָוִית: **ב** (כ) * [כ]כָּל נָגָר שֶׁאָמַרְנוּ, מַיְרֵי שֶׁהָאַסְקֻפָּה גְּבוֹהָה וּכְשֶׁנּוֹעֵץ אוֹתוֹ בַּמִּפְתָּן אֵינוֹ נוֹקֵב בָּאָרֶץ, (כא) אֲבָל אִם (כב) נִפְחֲתָה

ו שם בתוספות (ד"ה וכי תימא). ז עזרוביז ק"א (ע"ב) בשם הגה"ת וכרבי יוסי וכדמפרש שם בגמרא ק"ב (ע"א), קרי"ף (לד:) וכמו שכתב הרא"ש שם (שבת פי"ז סי' ח). ח שם בתוספות (עירובין קא: ד"ה כיפלינהו). ט טור. י שם (קב:) בשם הגה"ת וכרבי יהודה, וכדמפרש לה רבא שם. כ שם בברייתא וכרבי יהודה, וכפרוש רש"י (ד"ה נקמו).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּכֵיוָן שֶׁתִּקְּנוּ יֵשׁ עָלָיו תּוֹרַת כְּלִי וְיוֹצֵא מִתּוֹרַת בִּנְיָן, רַק דִּלְרַשִׁ"י (קכו: ד"ה וכי"ת) בָּעֵינַן דָּוְקָא שֶׁיְּהֵא רָאוּי לְשׁוּם תַּשְׁמִישׁ אַחֵר, וּלְרַבָּנוּ תָּם (שם ד"ה וכי תימא) אֵין צָרִיךְ שֶׁיִּתְקָנֶנּוּ אֶלָּא לִנְעֹל בּוֹ, דְּהָוָה נַמִּי יֵשׁ תּוֹרַת כְּלִי עָלָיו וְיוֹצֵא מִתּוֹרַת בִּנְיָן: (ז) **וּלְרַבָּנוּ תָּם וְכוּ'.** א]וּלְעֵת הַצֹּרֶךְ (ו) יֵשׁ לְהָקֵל כְּרַבָּנוּ תָּם, דְּכֵן סְתָם הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף י': (ח) **וּמִקְרֵי וְכוּ'.** דְּמִלְאכֶת הַגְּעִילָה הוּא לְהַתִּר: (ט) **עַל יְדֵי כָּךְ וְכוּ'.** אֲבָל (ו) קָנָה שָׁמוֹסְקִין בּוֹ זֵיתִים, אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹעֲלִין בּוֹ מִקְרֵי מְלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר, כֵּיוָן שֶׁעִקָּרוֹ עֲשׂוּי לְכָךְ הוֹלְכִין אַחַר רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ: (י) **וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ רַק צָרָךְ קְצָת, וְזֶהוּ שֶׁצִּיֵּן רַמ"א כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסִימָן ש"ח, אֲבָל בְּעִנְיָנוֹ דְּאִירְיָנִן לְעִנְיַן לִנְעֹל בּוֹ דְּהוּא לִצְרָךְ גּוּפוֹ, מֻתָּר כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ עָלָיו תּוֹרַת כְּלִי, אֲפִלּוּ עוֹמֵד לִמְסֹק בּוֹ זֵיתִים: (יא) **לְבִנְיָן.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּרְאֶה (מ) כְּשֶׁאָר נְגָרִים וְיִתְדוֹת שֶׁנּוֹעֲצִין בְּכֹתֶל דְּיֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם בִּנְיָן, וּלְכָךְ בְּעֵינַן שֶׁיְּהֵא קָשׁוּר: (יב) **שֶׁדּוֹמֶה לִכְלִי.** הַיְנוּ דְּכֵיוָן דְּכְלִי הוּא לֹא הָוֵי בִּבְנִיָן, (ט) דְּנִרְאֶה לְכֹל דִּלְפִי שָׁעָה מְשִׁימוֹ שָׁם: (יג) **בְּחָבֵל דַּק.** מַשְׁמַע דְּעַל כָּל פָּנִים קָשׁוּר מִיהוּ בְּעֵינַן, ב]וְכֵן פָּסַק הַשַּׁ"ז (סק"א) דְּהַקְּשִׁירָה הוּא לְעִכּוּבָא, וּבְסָפֵר אֶלְיָה רַבָּא (סק"ד) כָּתַב דִּלְעֵצַת הַצָּרָךְ יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּקִּילִין עַל יְדֵי גְּלוּסְטְרָא כֵּיוָן שֶׁהוּא כְּלִי, אַף בְּלִי קְשִׁירָה כְּלָל, אֲבָל בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א מַשְׁמַע דְּמִדְּאִיצְטְרִיךְ לְדִינָא כְּהַסַּ"ז. וְאִם הַנָּגָר מְחֻבָּר לַדֶּלֶת וּמוֹשְׁכִין אוֹתוֹ וְתוֹחֲבִין בַּחוֹר, מַתָּר לְכַלֵּי עָלְמָא אַף בְּלִי קְשִׁירָה [חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל לט ס"י)]: (יד) **בּוֹ.** שֶׁאִם רוֹצֶה לְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵי אוֹתוֹ חָבֵל, מִיָּד נִפְסָק: (טו) **וַאֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ וְכוּ'.** וְהָוֶה אָמִינָא דְּאֵינוֹ מִנְכָּר כָּל כָּךְ דְּהוּא רַק לִנְעִילָה: (טז) **בִּבְרִיחַ הַדֶּלֶת.** אוֹ (י) בַּמְּזוּזָה שֶׁאֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת: (יז) **וְאִם אֵין בְּרֹאשׁוֹ וְכוּ'.** מִשּׁוּם דְּכֵיוָן דְּאֵין עַל הַנָּגָר תּוֹרַת כְּלִי, בְּעֵינַן שֶׁיְּהֵא יוֹתֵר הֵכַר שֶׁהוּא עוֹמֵד רַק לִנְעִילָה, דְּלֹא יְהֵיֶה נִרְאֶה כְּבוֹנָה: (יח) **הַקֶּשֶׁר אֲמִיץ.** וּכְלָאו הָכִי אָסוּר (יא) אֲפִלּוּ אִם הַנָּגָר תָּלוּי בַּאֲוִיר וְאֵינוֹ נִגָּרר כְּלָל בָּאָרֶץ: (יט) **שֶׁאֵין אָסוּר וְכוּ'.** קַאי אַלְּעֵיל שֶׁכָּתַב דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּחָבֵל דַּק, וְעַל זֶה סִיֵּם וְכָתַב שֶׁאֵין אָסוּר אֶלָּא כְּשֶׁשָּׁמְטוֹ, הַיְנוּ שֶׁאֵינוֹ קָשׁוּר כְּלָל וּכְשֶׁשָּׁמְטוֹ מִמָּקוֹם הַחוֹר שֶׁנּוֹעַל שָׁם הַדֶּלֶת מִנִּיחוֹ בְּקֶרֶן זָוִית, דְּאָז אֵינוֹ נִרְאֶה כְּמוֹכֵן לִנְעֹל וְהָוֵי כִּבְנוֹנָה: **ב** (כ) **כָּל נָגָר.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ (יא) יֵשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא, וְהוּא קָשׁוּר, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה כל נגר): (כא) **אֲבָל אִם וְכוּ'.** הַיְנוּ עָשָׂה לוֹ בֵּית יָד [הוּא כְּמוֹ גְּלוּסְטְרָא דְּלֵעֵיל וְדוֹמֶה לְמַקֶּבֶת שֶׁכּוֹתְשִׁים בּוֹ בְּשָׂמִים, אַף לְעֵיל אֵירֵי דְּהַגְּלוּסְטְרָא הָיָה בּוֹ מְמֵילָא וְכָאן אֵירְיָנִן דְּעָשָׂה אוֹתוֹ בְּיָדַיִם], מוּכָח דִּכְלִי הוּא וְתוּ לֹא מַחֲזֵי כְּבוֹנָה, דְּאֵין דֶּרֶךְ לְשַׁקֵּעַ כְּלִי בְּבִנְיָן לְבַטְּלוֹ שָׁם, וְכֵיוָן שֶׁעָשָׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה לַעֲשׂוֹתוֹ כְּלִי, שָׁרֵי וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ קָשׁוּר, כֵּן כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונגר) וְהֵבִיא רְאָיָה מִן הָרִי"ף (לד:), ג]וְהַגְּרַ"א כָּתַב בְּבֵאוּרוֹ, דִּלְרַעַת רַשִׁ"י (קב: ד"ה עשה) וְהַטּוּר לֹא מָצִינוּ הַתֵּר בְּנִקְמַז דְּהַיְנוּ נִפְחֲתָה הָאַסְקֻפָּה, אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עֲשִׂיַּת בֵּית יָד: (כב) **נִפְחֲתָה הָאַסְקֻפָּה וְכוּ'.** וְאִם מִתְּחִלָּה עָשָׂה חָלָל בְּקַרְקַע מָקוֹם שֶׁהַנָּגָר יְהֵיֶה רֹאשׁוֹ שָׁם, וְאֵינוֹ מוֹסִיף נָקָב בָּאָרֶץ, (יג) אֵין אִסּוּר. וּבָזֶה נִיחָא מַה שֶּׁכָּרַב בַּחוֹמָה מִכָּאן וּמִכָּאן, וְתוֹחֲבִין הַבְּרִיחַ לְשָׁם שֶׁהוֹלֵךְ מִקָּצֶה זֶה לָזֶה, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהָוֵי כְּבוֹנָה דְּמַה לִּי שֶׁנַּכְנֵס בַּחוֹמָה אוֹ לְמַטָּה בָּאָרֶץ, אֶלָּא מְשׁוּם שֶׁנַּעֲשָׂה מִתְּחִלָּה לְכָךְ נְקָבִים בַּחוֹמָה, עַל כֵּן אֵין אִסּוּר. וְעוֹד נִרְאֶה דְּכֵיוָן שֶׁעוֹשִׂין טַבַּעַת שֶׁל בַּרְזֶל בְּאֶמְצַע הַבְּרִיחַ וּבוֹ אוֹחֲזִין בְּשָׁעַת פְּתִיחָה וּנְעִילָה וּמוֹשְׁכִים אֶת הַבְּרִיחַ, זֶה הָוֵי כְּעָשָׂה לוֹ בֵּית יָד דְּמַתָּר

בַּאוּר הַלָּכָה

עַדַיִן כְּלִי שְׁמְלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר. כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיָה עַדַיִן רַק הַזְמָנָה בְּעָלְמָא לָזֶה, וּמְצָאתִי בְּאֹשֶׁל אַבְרָהָם בְּסִימָן רע"ט אוֹת (כ) [י"ד] שְׁמְצַדֵּד כֵּן כְּמוֹ שְׁכָתַבְנוּ, וְעַיֵּן שָׁם עוֹד מַה שְׁמַחֲלֵק בָּזֶה:

* וְאֵין נוֹעֲלִים בּוֹ אֶלָּא אִם כֵּן וְכוּ'. מֵיהוּ בְּקָשׁוּר אֵין צָרִיךְ אֲפִלּוּ מַחֲשָׁבָה שִׁיְּחַשֵּׁב עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם. בַּ"ח (ס"א) וְאַלְיָה רַבָּה (סק"א):

* יְהֵא קָשׁוּר. אֲבָל בְּמַחֲשָׁבָה בְּעָלְמָא שֶׁחִשֵּׁב עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אֵיכָא אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא לְדַעַת רַשִׁ"י (עירובין קכ. ד"ה הלכה). דְּסְבִירָא לֵהּ דְּהָלְכָה דָּנָגָר הַמֻּנָּח אִסּוּר אַף בְּמֻקְדָּשׁ, אֲבָל לְדַעַת הָרַא"ש שָׁם [עַרוּבִין ק"כ עַמּוּד א'] (פ"י סי' טו) דְּסְבִירָא לֵהּ דְּהָלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה דְּמֻנָּח מֻתָּר בְּמֻקְדָּשׁ, וּמְשׁוּם דְּכֵיוָן דְּמֻתָּקָן מֵאֶתְמוֹל לְהָכִי לָאו בּוֹנֶה הוּא [וְכִדְמַפָּרֵשׁ רַשִׁ"י בְּשַׁבָּת קכ"ו עַמּוּד א' (ד"ה המונח)], אִם כֵּן אִסּוּר זֶה הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן, וּבִכְרָכִין לְדַעַת רַבָּנוּ תָּם, עַיֵּן בְּשַׁבָּת קכ"ו עַמּוּד א' תּוֹסְפוֹת דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְהַמֻּנָּח. וְכָל זֶה בְּנָגָר בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא אֲבָל בְּיֵשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא אֲשֶׁר בְּלַלֵּי עָלְמָא הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן, כֵּיוָן דְּתוֹרַת כְּלִי עָלָיו. שׁוּב רָאִיתִי בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א (ס"ב) שֶׁכָּתַב דְּלִדְעַת רַשִׁ"י מֻתָּר עַל יְדֵי גְּלוּסְטְרָא אַף בְּלִי קְשִׁירָה כְּלָל, וְאַף עַל פִּי כֵן סְפֵקָתָנוּ נִשְׁאָר בְּמְקוֹמוֹ אֶלָּא דְּטוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּאוֹסְרִים בְּלִי קְשִׁירָה אֲפִלּוּ עַל יְדֵי גְּלוּסְטְרָא, אִם בְּעָלְמָא יִסְתְּרוּ בְּמַנָּח כְּדַעַת רַשִׁ"י דְּהוּא מִדְּאוֹרַיְתָא אֲפִלּוּ עַל פִּי כֵן בְּכָבֵן בְּגְלוּסְטְרָא הוּא מִדְּרַבָּנָן:

* אִם יֵשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא. הַיְנוּ מְמֵילָא, אֲבָל אִם עָשָׂה גְּלוּסְטְרָא לְרֹאשׁוֹ, מִשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ונגר) דְּזֶה לְכַלֵּי עָלְמָא מַתָּר אֲפִלּוּ בְּלִי קְשִׁירָה כְּלָל, כֵּיוָן דְּעָשָׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה שֶׁהוּא כְּלִי לֹא מְחֲזֵי כְּבוֹנָה כְּלָל, וְיוֹתֵר מִזֶּה שֶׁזֶּה מַתָּר אֲפִלּוּ בְּנִקְמַז [הַיְנוּ כְּשֶׁהַנֶּגֶר נִכְנַס בְּחוֹר הָאַסְקֻפָּה נוֹקֵב בְּחוֹר הָאַסְקֻפָּה נִפְחֲתוּ בָּאָרֶץ הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ב' לְאִסּוּר וּבָזֶה מָתַר]. וּמִבֵּאוּר הַגְּרַ"א (שם) מוּכָח דְּסְבִירָא לֵהּ דְּלִדְעַת הַטּוּר אֵין לְחַלֵּק בָּזֶה כְּלָל, דְּהָא סְבִירָא לֵהּ דְּדִין בַּיִת יָד הוּא דִּין אֶחָד דְּגְלוּסְטְרָא דְּמִתְנִיתִין, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין לְהַתִּיר בָּזֶה בְּנִקְמַז לְדִידֵהּ, רַק לְדַעַת הָרִי"ף (לד:) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסִמּוּךְ:

* בְּחָבֵל דַּק. וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יג) בְּשֵׁם הַשַּׁ"ז וְהַגְּרַ"א. וְאַף דְּהַגְּרַ"א כָּתַב בְּסִמּוּךְ (ס"ב) דְּלִהְשׁוּתֵי מַתָּר עַל יְדֵי גְּלוּסְטְרָא אַף בְּאֵינוֹ קָשׁוּר, הַיְנוּ בְּאֵינוֹ קָשׁוּר בְּדֶלֶת אֶלָּא בַּבְּרִיחַ אֲבָל עַל כָּל פָּנִים קָשׁוּר מֵיהוּ בָּעֵינַן, דְּאִי לָאו הָכִי סוֹתְרִים דִּבְרֵי הַגְּרַ"א שֶׁכָּתַב בְּהֶדְיָא דְּכֵן מוּכָח בְּטוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּבָעֵינַן קָשׁוּר. וּכְזֶה נִיחָא מַה שֶּׁסִּיֵּם אַחֲרֵי כֵּן דְּלִרַשִׁ"י מַתָּר אֲפִלּוּ בְּאֵינוֹ קָשׁוּר כְּלָל, הַיְנוּ דְּלִדְיוֹקֵהּ מַתָּר אֲפִלּוּ בְּלֹא בַּדֶּלֶת וְלֹא בַּבְּרִיחַ:

ב * כָּל נָגָר. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ), כֵּן הוּא לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונגר). וְלִפְי מַה שֶּׁכָּתַב הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ, אֲשֶׁר דִּלְדִבְרֵי הָרִי"ף (לד:) יֵשׁ לְהַקֵּל בְּיֵשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְּלוּסְטְרָא, אַף בְּנִקְמַז דְּהַיְנוּ נִפְחֲתָה הָאַסְקֻפָּה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) כֵּן מַשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וְכֵן בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק"ד): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): (ח) רַבָּנוּ יְהוֹנָתָן (עירובין לד: ד"ה הלכה): (ט) מִבֵּית יוֹסֵף (ד"ה פקק): (י) רַבָּנוּ יְהוֹנָתָן (שם לד: ד"ה והוא שקשור, עי"ש): (יא) הַגְּרַ"א: **ב** (יב) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונגר). וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי וְהוּא קָשׁוּר, גַּם כֵּן מוּכָח שָׁם, דְּהָא כָּתַב דְּהָאבַּעְיָא דְּעָשָׂה לוֹ בַּיִת יָד קַאי אַנִּקְמַז דְּאֵירֵי בֵּהּ הַגְּמָרָא מַעֲקֶרֶת, וְשָׁם אֵיתָא בְּהֶדְיָא דְּאֲפִלּוּ אֵינוֹ נִשְׁמָט אָסוּר: (יג) [ד]וּבְאֵלְיָה רַבָּה (סק"ה) מְסַקֵּפֵק קָצַת בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ב) התיר לכתחילה כדעת ר"ת. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ד) התיר רק בקשור. **ג]** ובשו"ע הרב (ס"ד) התיר בעשה לו בית יד אף שאינו קשור. **ד]** ובשו"ע הרב (ס"ו) התיר כהט"ז.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah